

PSICOLOGIA DEL CICLE VITAL : DE L'ADOLESCÈNCIA A LA VELLESA

21137

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació

Professors teoria: Eulàlia Hernández i Isabel Crespo

Professors pràctiques: Mercè Pérez, José Luis Laluez, Eulàlia Hernández, Isabel Crespo, Carrasumada Serrano i Esther Miquel

OBJECTIUS

Aquesta assignatura és la continuació de Psicologia Evolutiva, Processos Fonamentals i de Desenvolupament de Processos Socio-Afectius. Si en aquests va estudiar-se el desenvolupament de la cognició, la comunicació, l'afectivitat i la interacció social durant la infància, ara es tractaran aquelles etapes del cicle vital encara no estudiades: l'adolescència, la edat adulta i la vellesa.

TEMARI

Tema 1. El desenvolupament al llarg del cicle vital: Canvi, crisi, transició.

- a) L'estudi del cicle vital i la revisió del concepte de desenvolupament. Implicacions metodològiques.
  - Concepte de desenvolupament: cicle vital
  - Influències normatives i no-normatives.
  - L'efecte dels successos estressants en la trajectòria vital
  - Perspectiva psicosocial: tasques de desenvolupament
  - Aspectes del desenvolupament: emocions i afecte, coneixement, cultura i societat.
- b) Especificitats en l'estudi del cicle vital.
  - La generació com a variable diferent de l'edat
  - Dissenys d'anàlisi del desenvolupament: longitudinals, transversals, seqüencials

Tema 2. Adolescència .

- a) L'adolescència en la història i les cultures.
  - Concepte d'adolescència
  - Concepcions socials de l'adolescència
  - Antropologia de l'adolescència
- b) La pubertat. Sexualitat.
  - Context cultural i històric: acceleració secular.
  - Canvis físics: quins, reorganització de la imatge corporal
  - Pubertat precoç i tardana.
  - Activitat sexual: definició, diferències individuals

- c) Els canvis intel·lectuals.
- Diferències qualitatius amb l'infant i l'adult
  - Un model explicatiu: L'etapa de les operacions formals de Piaget
  - Crítiques al model: el paper de les característiques individuals, de l'experiència, dels continguts de la tasca i de la cultura. Alternatives al model
- d) Els canvis en les relacions socials. Família i amistats.
- Contextualització cultural del concepte d'autonomia.
  - Família: autonomia i conflicte generacional
  - Amistats. Evolució i funcions. Relacions afectives.
  - El microsistema social del grup d'amics
- e) Crisi d'identitat i definició de la identitat.
- Aspectes evolutius propis de l'adolescència que afecten a la identitat.
  - Actituds, valors i conducta
  - Crisi o exploració?
  - Contextualització cultural del desenvolupament de la identitat
  - La identitat com a narrativa.

Tema 3. Edat adulta i vellesa

- a) Etapes de la vida adulta.
- Períodes en la maduresa: estadis i crisis
  - Perspectiva psicosocial: Tasques del desenvolupament
- b) Canvis en la intel·ligència.
- Capacitats intel·lectuals en funció del tipus de tasca evolutiva a cada edat.
  - Models d'evolució de la intel·ligència: piagetians, processament de la informació i psicomètrics.
- c) Organització i evolució de la vida familiar.
- El cicle vital de la família. Transicions ecològiques. Tasques de desenvolupament.
  - Diversitat d'estructures familiars i formes de vida.
- d) Vida social a l'etapa adulta i la vellesa.
- Relacions interpersonals i xarxes de recolzament.
  - Treball i jubilació
  - Diferències de gènere.

PRÀCTIQUES

Les pràctiques s'organitzaran a partir de entrevistes fetes pels estudiants a individus de diverses generacions. S'estudiaran diverses metodologies d'anàlisi.

BIBLIOGRAFIA

Carretero, Marchesi & Palacios (1984): *Psicología Evolutiva, 3: Adolescencia, Adulvez y Senectud*. Madrid: Alianza.

Coleman,JC. *Psicología de la adolescencia.* Madrid: Morata.

Fericgla,JM. (1992): *Envejecer. Una antropología de la ancianidad.* Barcelona: Anthropos.

Hopkins,R. *Adolescencia. Años de transición.* Madrid: Pirámide.

Lutte,G. *Liberar la adolescencia.* Barcelona: Herder.

Vega,JL Y Bueno,B (1995): *Desarrollo adulto y envejecimiento.* Madrid. Síntesis.

AVALUACIÓ

- Examen final de l'assigⁿnatura i treball de pràctiques, al 50% de la nota final. A l'inici de curs s'especificarà la modalitat d'examen i les característiques dels treballs de pràctiques.